

פרשת תרומה

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש (כח, ב)

רבים מהמפרשים מסבירים כל אחד לפי דרכו מדוע כתוב "ויקחו לי תרומה" הרי לכאורה היה צריך להיות כתוב: "ויתנו לי תרומה".

גם הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זי"ע נתן הסבר מיוחד לכך (כפי שנביא בהמשך), וזאת על פי דרכו בקודש לקצוב סכומי כסף ולהשיתם על הבאים לפניו לבקש את ברכותיו.

דרך מיוחדת זו, אשר כמעט ולא נהוגה היתה אצל צדיקים אחרים, כי אם לפרקים ובמקרים נדירים, היתה אצלו דרך קבועה ומקובלת, אשר עסקה בדרך כלל, בסכומים גבוהים ולא מבוטלים... הנהגה זו אשר במבט ראשון נראית לאדם הפשוט כבלתי סבירה הונהגה על ידיו בעוז ובתעצומות ובכך מרבה היה לפעול ישועות לבאים להתברך בצילו.

גדולי דורו הם אשר הבינו וידעו כי סכום המושת על ידיו, הריהו בבחינת פדיון נפש, אשר ממנו אין לשנות או לגרוע. ממאורע למאורע נוכחו הכל לדעת ולהבין כי עניינים נשגבים יש לו בכך וזו דרכו להביא מזור וישועה לבני ישראל.

הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע, היה מתאונן כל ימיו ומביע את חרטתו, על אשר הירחר בתחילה נגד הנהגתו זו של הרבי מרימנוב, וכה היה מספר:

כאשר הגיע לראשונה להסתופף בצילו של הרבי רבי הירש זי"ע, פגש במקום יהודי עני ואביון, אשר בא להתחנן על בנו החולה שיחיה.

השיב לו הרבי, כי מוכן הוא לברכו ואף להבטיחו כי בנו יתרפא, אך בתנאי שיקדים ויתן סך שמונה עשר זהובים, טבין ותקילין.

היהודי העני, אשר מן הסתם לא נפגש בסכום כזה מימיו, החל מורט בשערות ראשו ומצווח ככרוכיה: "רבי! מנין אצליח להשיג סכום עתק שכזה?! הרי גם בלאו הכי גוועים בני ביתי ברעב...!"

"אין זה מענייני!" השיב לו רבינו בקור רוח "מצדי, רשאי אתה למשכן את כל תכולת ביתך, למשולחן וכסאות ועד כרים וכסתות, ובלבד שתביא לי את הסכום במלואו, אפילו לא אגורה פחות...!"

"כשומעי את כל זאת" סח הצדיק מצאנז "נתפלץ לבי בקרבי, ולא יכולתי לעמוד מנגד ולהחריש. המתנתני לעני עד שיצא מחדר הרבי, ניגשתי אליו בלאט ואמרתי לו: "אינך צריך לכל זה! אני אתפלל להקב"ה עבור בך, והוא יחלים, בעז"ה, גם מבלי שתשלם אגורה!"

ואכן, כך היה.

העני הלך לביתו שמח וטוב לב, ועם בואו, מצא כבר את בנו הילד בריא ושלם.

ברם, לא חלף זמן רב, ולפתע פתאום, נפטר הילד במיתה חטופה, רחמנא ליצלן... הידיעה, אשר הגיעה לאוזניו של הצדיק מצאנז, נפלה עליו כרעם ביום בהיר. עתה התחוור לו, כי לא על עסקי ממון נתן רבינו את דעתו, אלא שכל כוונתו היתה, לבטל גזירה רעה מעל היהודי, וכי לא ניתן היה לבטלה כי אם באופן זה בלבד.

פרשת תרומה

"כל ימי אינני חדל להצטער!" מפטיר היה רבי חיים אחרי סיפורו "מדוע הכנסתי את ראשי בין ההרים הגדולים?! למה זה התערבתי בעסקיו של הרבי רבי הירש...?!"

וכך סיפר לימים משמשו הנאמן של הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע על דו שיח שהתנהל בנוכחותו, בין רבו הקדוש מצאנז, לבין אחיו, הגה"ק רבי אביגדור מדוקלא זי"ע:

הפותח, היה הגאון מדוקלא, אשר נענה ואמר, כי טובה גדולה טמונה בהמצאת ה"טלגרף". שכן, באמצעותה, יכול אדם הנתון בצרה, להודיע עליה לרבו הצדיק, הדר בריחוק מקום, כדי שיתפלל עליו.

השיב לו ה"דברי חיים": "צדיק כזה, אשר אינו יודע מעצמו על חוליו של החסיד, עד כי יש צורך להודיע לו זאת בטלגרף חבל לבזבז מעות על משלוח טלגרף אליו...!"

והמשיך וסיפר: "באחת מנסיעותיי, אל הרבי רבי הירש מרימנוב, שהיתי בחדר קודשו פנימה, כאשר בא לפניו אדם אחד אשר הכרתי היטב, אשר התפרנס מייצור צמר-גפן, והגיש לו 'קוויטל' (פתקא).

נענה הרבי והורה לו לתת פדיון בסך שמונה עשר רובל-כסף. סכום עתק ממש! כשומעי זאת, התחייכתי שלא ברצוני.

"משהבחין הרבי רבי הירש בחיוכי, פנה אלי ושאלני לפשר הדבר. השבתי לו, כי גם אם ימכור האיש את כל ביתו ורכושו, לא יעלה בידו הסכום הנקוב.

אך הצדיק לא נרתע מכך, והשיב לי: "וכי מה יכולני לעשות, כאשר מן השמים מראים לי, שזהו הסכום המושת עליו ואותו עליו לתת"?"

"האיש הלך מבלי לתת" סיים ה"דברי חיים" את סיפורו והשם הטוב יציל אותו ואת כל בית ישראל, מן האסון המר אשר פקד אותו כבר ביום המחרת!

"אמנם" המשיך ה"דברי חיים" ואמר "אילו היה אותו אדם מציית ופורע את הסכום העצום, חרף המאמץ העל טבעי שנדרש לכך, הרי בוודאי ניצל היה מן הגזירה האיומה". "ללמדנו, כי הצדיק האמיתי, רואה את הצרה הממשמשת ובאה על האדם עוד בטרם תבוא, הוא יודע עליה גם ללא טלגרף, והוא אף מקדים ומכין לאדם את הכופר ואת הפדיון, כדי להצילו מרדת שחת...!"

ושוב מעשה דומה, בכפרי אחד אשר בא לבקש את ברכת הרבי מרימנוב, כדרכו מידי עידן בעידן. אלא שהפעם, דרש ממנו הרבי סכום עצום כתמורה לברכתו.

פנה הכפרי אל חתן הרבי, רבי אריה לייביש, אשר הכירו מימים ימימה, והתחנן לפני כי ימליץ עליו לפני הרבי, לוותר לו על הסכום הגדול והכבד.

נענה רבי אריה לייב לבקשה, ונכנס לתנות לפני הרבי את מצבו של האיש, המכלכל אך בקושי לחם לפי הטף, ולבקש לוותר לו על הסכום הגדול אשר הושת עליו.

לאחר הפצרות מרובות, ומשום כבודו של חתנו, ניאות הרבי וויתר על הסכום אשר דרש. ואולם, עד שלא יצאו ימים אחדים, חזר הכפרי כשידיו על ראשו והוא מתלעלע בבכיו מאין הפוגות.

פרשת תרומה

אך בקושי ניתן היה להבין את הסיפור הנורא שהיה בפיו: דליקה נפלה בביתו שבכפר, כל משקו נשרף, וגם בנפשות ביתו פגע האסון המר. שלח הרבי לקרוא לחתנו אליו החדרה, הצביע בפניו על הכפרי האומלל, ואמר: "עד מתי לא תדעו ולא תבינו, כי אם הקב"ה אמר למשה רבינו, עליו השלום "ויקחו לי תרומה", ולא אמר "ויתנו לי תרומה" הרי זה משום שכאשר מידת הדין מתוחה על יהודי וצריך להצילו ממנה, כי אז שומה על הצדיק לקחת ממנו תרומה ביד חזקה ובזרוע נטויה, מבלי להתחשב בשום בקשות ותחנונים..."!

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי.

דרש פעם הגה"ק רבי יושע בער מבריסק זי"ע באסיפה של צדקה ואמר: בצדקה צריך להיות "בכל", "מכל", "כל" ! כמובן שאף אחד מהנאספים לא הבין מה משמעותה של דרוש זה.

אמר להם רבי יושע בער בואו ואסביר לכם: לילך ולאסוף כספים לצדקה צריך "בכל", עם כל אחד ואחד שמוכן לכך, ואין לו לאדם להקפיד אם לכבודו היא ההליכה ביחד עם פלוני או לא.

לקחת נדבה צריך "מכל", מכל אחד ואחד, מכל מי שרק אפשר.

ולקחת צריך "כל", כל סכום שהוא, ולא להיות ברוגז על הנותן...

וזהו גם מה שהתורה אומרת: "ויקחו לי תרומה" באיזה אופן: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו" - עם כל הדרשות שדורשים עם המילה 'כל' "בכל" "מכל" "כל"...

מקור: פנינים